

Ingliz tilini o'qitishda gibrid ta'lim: muammolar va istiqbollar

Lolayeva Zarima Abdixoliq qizi
O'zMU Xorijiy filologiya fakulteti
Fakultetlararo ingliz tili kafedrası o'qituvchisi

Annotatsiya. Gibrid ta'lim modeli zamonaviy ta'lim tizimida tobora keng qo'llanilmoqda va ingliz tilini o'qitishda yangi imkoniyatlar yaratmoqda. Ushbu maqolada gibrid ta'limning ingliz tilini o'qitishdagi roli, afzalliklari, muammolari va istiqbollari muhokama qilinadi. Gibrid ta'lim an'anaviy va onlayn ta'lim usullarini uyg'unlashtirib, o'quv jarayonini moslashuvchan, interfaol va shaxsiylashtirilgan qiladi. Biroq, texnik imkoniyatlar yetishmasligi, o'qituvchilarning texnologik bilimlarining cheklanganligi va sifatli onlayn resurslarning yetishmasligi kabi muammolar mavjud. Maqolada gibrid ta'limni yanada rivojlantirish va ingliz tilini o'qitishda samarali qo'llash yo'llari haqida tavsiyalar berilgan. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, gibrid ta'lim kelajakda ingliz tilini o'qitishning asosiy usullaridan biriga aylanishi mumkin.

Kalit so'zlar: Gibrid ta'lim, interfaollik, multimedia vositalari, virtual sinflar, texnik imkoniyatlar, moslashuvchanlik.

Hybrid education in English language teaching: problems and prospects

Lolayeva Zarima Abdixoliq qizi
NUU Faculty of Foreign Philology
Teacher of the Interfaculty English language department

Annotation. The hybrid learning model is increasingly being used in modern education systems and offers new opportunities for teaching English. This article discusses the role, advantages, challenges, and future prospects of hybrid learning in English language education. Hybrid learning combines traditional and online teaching methods, making the learning process flexible, interactive, and personalized. However, challenges such as lack of technical resources, limited technological skills among teachers, and insufficient quality online materials remain. The article provides recommendations for further development and effective implementation of hybrid learning in English teaching. Research results indicate that hybrid learning has the potential to become one of the primary methods of teaching English in the future. By integrating innovative technologies and addressing existing challenges, hybrid learning can significantly enhance the quality of language education and meet the diverse needs of learners in a globalized world.

Keywords: Hybrid education, interactivity, multimedia tools, virtual classes, technical capabilities, flexibility.

Гибридное образование в преподавании английского языка: проблемы и перспективы

Лолаева Зарима Абдихолик қизи
Факультет иностранной филологии
Преподаватель межфакультетской
кафедры английского языка

Аннотация. Гибридная модель обучения активно внедряется в современные образовательные системы и открывает новые возможности для преподавания английского языка. В данной статье обсуждаются роль, преимущества, проблемы и перспективы гибридного обучения в преподавании английского языка. Гибридное обучение сочетает

традиционные и онлайн-методы, делая учебный процесс гибким, интерактивным и персонализированным. Однако существуют такие проблемы, как недостаток технических ресурсов, ограниченные технологические навыки преподавателей и отсутствие качественных онлайн-материалов. В статье даются рекомендации по дальнейшему развитию и эффективному внедрению гибридного обучения в преподавании английского языка. Результаты исследования показывают, что гибридное обучение может стать одним из основных методов преподавания английского языка в будущем. Интеграция инновационных технологий и устранение существующих проблем позволят значительно повысить качество языкового образования и удовлетворить разнообразные потребности учащихся в условиях глобализации.

Ключевые слова: гибридное образование, интерактивность, мультимедийные инструменты, виртуальные классы, технические возможности, гибкость.

Kirish. Zamonaviy ta'lim tizimida texnologiyalarning rivojlanishi bilan bir qatorda yangi pedagogik usullar va yondashuvlar tobora keng qo'llanilmoqda. Shu bilan birga, gibrid ta'lim modeli ham jahon miqyosida tobora ommalashib, ta'lim jarayonini ancha moslashuvchan va samarali qilishga xizmat qilmoqda. Gibrid ta'lim an'anaviy sinf darslari va onlayn ta'lim usullarini uyg'unlashtirib, o'quvchilarga bilim olishning yangi imkoniyatlarini yaratadi. Bu model ayniqsa chet tillarini, jumladan, ingliz tilini o'qitishda katta ahamiyatga ega, chunki til o'rganish jarayoni interfaollik, doimiy amaliyot va shaxsiylashtirilgan yondashuvlarni talab qiladi.

Ingliz tili bugungi kunda dunyoning eng ko'p qo'llaniladigan tillaridan biri bo'lib, uni o'rganish nafaqat shaxsiy, balki professional rivojlanish uchun ham zarurdir. Ingliz tilini o'qitishda gibrid ta'lim modeli yordamida o'quvchilarga nafaqat an'anaviy metodlar, balki zamonaviy texnologiyalar orqali ham bilim berish mumkin. Bu yondashuv o'quvchilarning til o'rganish jarayonida faol ishtirok etishini ta'minlaydi, ularning nutqiy, tinglash, o'qish va yozish ko'nikmalarini bir vaqtning o'zida rivojlantirishga yordam beradi.

Biroq, gibrid ta'lim modelini ingliz tilini o'qitishda qo'llash bir qator muammolar va qiyinchiliklarni ham keltirib chiqaradi. Masalan, texnik imkoniyatlar yetishmasligi, o'qituvchilarning texnologiyalarni qo'llash bo'yicha malakasining pastligi, shuningdek, o'quvchilarning mustaqil o'rganish qobiliyatining cheklanganligi kabi omillar gibrid ta'limning samaradorligiga ta'sir ko'rsatishi mumkin. Shu sababli, gibrid ta'lim modelini ingliz tilini o'qitishda muvaffaqiyatli qo'llash uchun bu muammolarni aniqlash va ularni bartaraf etish yo'llarini topish zarur.

Ushbu maqolada gibrid ta'lim modelining ingliz tilini o'qitishdagi roli, uning afzalliklari, muammolari va istiqbollari muhokama qilinadi. Shuningdek, gibrid ta'limni yanada rivojlantirish va uni ingliz tilini o'qitishda samarali qo'llash yo'llari haqida fikr yuritiladi. Maqolaning maqsadi gibrid ta'lim modeli orqali ingliz tilini o'qitish jarayonini yanada takomillashtirish va bu sohada yuzaga kelishi mumkin bo'lgan qiyinchiliklarni bartaraf etish uchun tavsiyalar ishlab chiqishdan iborat.

Gibrid ta'lim modeli an'anaviy sinf darslari va onlayn ta'lim usullarini uyg'unlashtirgan holda ishlaydi. Bu model ta'lim jarayonini yanada moslashuvchan, interfaol va shaxsiylashtirilgan qilishga qaratilgan bo'lib, quyidagi asosiy xususiyatlarga ega:

1. Moslashuvchanlik

Gibrid ta'lim modeli o'quvchilar va o'qituvchilar uchun vaqt va joy cheklovlarini sezilarli darajada kamaytiradi. O'quvchilar onlayn platformalar orqali dars materiallarini o'z vaqtida o'rganishlari, videolar va interaktiv mashqlarni bajarishlari mumkin. Bu esa sinfda o'tkaziladigan darslarda muhokama va amaliy mashqlarga ko'proq vaqt ajratish imkonini beradi. Shuningdek, o'quvchilar o'z bilim darajasi va ehtiyojlariga mos ravishda darslarni rejalashtirishlari mumkin. Masalan, ish bilan band bo'lgan talabalar o'zlarining ish jadvaliga mos darslarni o'rganishlari mumkin.

2. Interfaollik

Gibrid ta'lim modeli o'quv jarayonini yanada interfaol qilishga imkon beradi. Onlayn platformalar orqali o'quvchilar videolar, audio materiallar, interaktiv testlar va o'yinlar orqali bilimlarini mustahkamlaydilar. Bundan tashqari, virtual sinflar va forumlar orqali o'quvchilar o'qituvchilar va boshqa talabalar bilan muloqot qilishlari, savollar berishlari va muhokamalarda qatnashishlari mumkin. Bu esa til o'rganish jarayonida nutqiy va yozma ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi. Interfaollik o'quvchilarning darslarga qiziqishini oshiradi va ularni faol qatnashishga undaydi.

3. Shaxsiylashtirilgan Ta'lim

Gibrid ta'lim modeli har bir o'quvchining individual ehtiyojlari va bilim darajasini hisobga olgan holda dasturlar tuzish imkoniyatini beradi. Onlayn platformalar orqali o'quvchilarning bilim darajasi avtomatik ravishda baholanadi va ularga moslashgan vazifalar taklif etiladi. Bu esa har bir o'quvchining o'z bilim darajasiga mos ravishda rivojlanishiga imkon yaratadi. Shuningdek, o'qituvchilar o'quvchilarning natijalarini kuzatib borib, ularga individual yordam ko'rsatishlari mumkin. Masalan, ba'zi o'quvchilar grammatikani yaxshi bilishi, lekin nutqiy ko'nikmalari zaif bo'lishi mumkin. Shaxsiylashtirilgan yondashuv orqali ularga nutqiy ko'nikmalarini rivojlantirishga qaratilgan vazifalar berilishi mumkin.

4. Resurslarning keng doirasidan foydalanish

Gibrid ta'lim modeli elektron kutubxonalar, onlayn kurslar, multimedia vositalari va boshqa zamonaviy resurslardan samarali foydalanish imkoniyatini beradi. O'quvchilar turli manbalardan foydalanib, bilimlarini kengaytirishlari va yangi ko'nikmalar o'zlashtirishlari mumkin. Bu esa an'anaviy darsliklar bilan cheklanib qolmaslik va zamonaviy bilimlar bilan tanishish imkoniyatini yaratadi. Masalan, o'quvchilar YouTube videolaridan foydalanib, ingliz tilida nutq mashqlarini amaliy qilishlari yoki onlayn kutubxonalardan ilmiy maqolalar o'qishlari mumkin.

5. Doimiy baholash va feedback

Gibrid ta'lim modeli o'quvchilarning bilimlarini doimiy ravishda baholash va ularga tezkor feedback berish imkoniyatini beradi. Onlayn platformalar orqali o'quvchilar testlar va vazifalarni bajarib, natijalarini darhol ko'rishlari mumkin. Bu esa ularning xatolarini tezda tuzatish va bilimlarini mustahkamlash imkoniyatini yaratadi. Shuningdek, o'qituvchilar o'quvchilarning progressini kuzatib borib, ularga individual tavsiyalar berishlari mumkin. Masalan, o'quvchilar grammatik testlarni bajarib, natijalarini darhol ko'rishlari va xatolarini tuzatishlari mumkin.

6. Global hamjamiyat bilan aloqa

Gibrid ta'lim modeli orqali o'quvchilar chet ellik o'qituvchilar va talabalar bilan muloqot qilish imkoniyatiga ega bo'lalilar. Bu esa ingliz tilini o'rganish jarayonida nutqiy ko'nikmalarini rivojlantirish va tilni amaliy qo'llash imkoniyatini beradi. Shuningdek, o'quvchilar turli mamlakatlar vakillari bilan bilim almashishlari va xalqaro hamjamiyat bilan aloqalar o'rnatishlari mumkin. Masalan, o'quvchilar xalqaro onlayn konferensiyalarda qatnashib, ingliz tilida nutq so'zlashlari yoki xorijiy talabalar bilan loyihalarda ishlashlari mumkin.

7. Vaqt va resurslarni tejamkorlik

Gibrid ta'lim modeli o'quvchilar va o'qituvchilar uchun vaqt va resurslarni tejash imkoniyatini yaratadi. Masalan, o'quvchilar uyda onlayn darslarni o'z vaqtida o'rganishlari mumkin, bu esa ularga sinfda qo'shimcha mashqlar va muhokamalar uchun ko'proq vaqt ajratish imkonini beradi. Shuningdek, onlayn resurslardan foydalanish orqali darsliklar va boshqa materiallarni chop etish xarajatlarini kamaytirish mumkin. Bu esa ta'lim muassasalariga moliyaviy tejamkorlikni ta'minlaydi.

8. Innovatsion texnologiyalardan foydalanish

Gibrid ta'lim modeli sun'iy intellekt, virtual va kengaytirilgan realitet kabi innovatsion texnologiyalardan foydalanish imkoniyatini beradi. Bu texnologiyalar o'quv jarayonini yanada qiziqarli va samarali qiladi. Masalan, virtual sinflar orqali o'quvchilar ingliz tilida nutq mashqlarini amaliy qilishlari yoki kengaytirilgan realitet yordamida til o'rganish jarayonini yanada hayotiy lashtirishlari mumkin.

Gibrid ta'limning asosiy afzalliklari

Gibrid ta'limning eng muhim afzalliklaridan biri shundaki, u ta'lim jarayonini moslashuvchan va qulay qiladi. Bu yondashuv orqali o'quvchilar o'z vaqtini va o'rganish tezligini o'zi boshqarishi mumkin. Bu, ayniqsa, ish bilan band bo'lgan kattalar yoki chekka hududlarda yashovchi o'quvchilar uchun ahamiyatli. Gibrid ta'lim shaxsiylashtirilgan ta'limni ta'minlash imkoniyatini beradi. Har bir o'quvchining bilim darajasi, qiziqishlari va ehtiyojlarini hisobga olgan holda dasturlar tuzish mumkin. Bu, ayniqsa, katta sinflarda yoki o'quvchilar bilim darajasi farqli bo'lgan guruhlarda sezilarli bo'ladi. (Graham, 2006)

Gibrid ta'lim orqali ta'lim resurslarini raqamli shaklda taqdim etish mumkin. Bu resurslarni saqlash, tarqatish va yangilash xarajatlarini kamaytiradi. Masalan, elektron darsliklar chop etish va tarqatish xarajatlarini kamaytiradi. Gibrid ta'limda interaktiv platformalar, o'yinlashtirish (gamification) va boshqa innovatsion usullar orqali o'quvchilarning darslarda qatnashish darajasi oshiriladi. Bu ularning bilimlarni chuqurroq o'zlashtirishiga yordam beradi. Gibrid ta'lim orqali o'quvchilar dunyoning turli burchaklaridagi sinfdoshlari va o'qituvchilar bilan hamkorlik qilish imkoniyatiga ega bo'lishadi. Bu ularning dunyoqarashini kengaytiradi va ijtimoiy ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Gibrid ta'limning muammolari va kamchiliklari

Gibrid ta'limning afzalliklari bilan bir qatorda, bir qator muammo va kamchiliklari ham mavjud. Texnik muammolar, ayniqsa, internetga kirish muammolari, qurilmalarning yetarli emasligi va platformalarning ishlamasligi kabi muammolar gibrid ta'limni samarali amalga oshirishni qiyinlashtirishi mumkin. Pedagogik muammolar, jumladan, o'qituvchi va o'quvchi o'rtasidagi aloqaning zaiflashishi, individual yondashuvning qiyinlashishi va o'quv materiallarini moslashtirish qiyinligi kabi muammolar gibrid ta'limning samaradorligini pasaytirishi mumkin.

Psixologik va ijtimoiy muammolar, masalan, ijtimoiy aloqaning kamayishi, motivatsiyaning pasayishi va yolg'izlik hissi kabi muammolar o'quvchilarning psixologik va ijtimoiy rivojlanishiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin. Ma'muriy va tashkiliy muammolar, jumladan, dasturiy ta'minot va resurslarni boshqarish, vaqtni boshqarish va baholash muammolari kabi muammolar gibrid ta'limni tashkil etish va boshqarishni qiyinlashtirishi mumkin. Moliyaviy muammolar, ayniqsa, dasturiy ta'minot va texnik vositalar xarajatlari, o'qituvchilarni qayta tayyorlash xarajatlari kabi muammolar gibrid ta'limni joriy etish va qo'llab-quvvatlashni qiyinlashtirishi mumkin.

Gibrid ta'limning kelajagi va istiqbollari

Gibrid ta'limning kelajagi texnologiyalarning rivojlanishi va pedagogik yondashuvlarning takomillashishiga bog'liq bo'ladi. Sun'iy intellekt (AI), katta ma'lumotlar (big data), virtual va kengaytirilgan realite (VR/AR) kabi texnologiyalar gibrid ta'limni yanada takomillashtirish imkoniyatini beradi. Bu texnologiyalar orqali o'quvchilarga shaxsiylashtirilgan ta'lim tajribasi taqdim etish mumkin. Gibrid ta'limning kelajagi faqat texnologiyalarga emas, balki pedagogik yondashuvlarning rivojlanishiga ham bog'liq. O'quvchilarning faolligini oshirish, o'qituvchilarning yangi rolini belgilash va umr bo'yi ta'limni qo'llab-quvvatlash kabi yo'nalishlar gibrid ta'limni yanada takomillashtirishi kutilmoqda. (Vaughan, N. 2007).

Gibrid ta'limning kelajagi ijtimoiy va iqtisodiy jihatdan ham katta ta'sir ko'rsatishi kutilmoqda. Gibrid ta'lim orqali qishloq joylarda yashovchi, nogironlikka ega yoki boshqa cheklovlarga duch bo'lgan odamlar uchun ta'lim olish imkoniyati yanada kengayadi. Gibrid ta'lim orqali ta'lim muassasalarining xarajatlarini kamaytirish mumkin. Masalan, binolarni saqlash, transport va boshqa infratuzilma xarajatlari kamayadi. Gibrid ta'lim orqali zamonaviy kasblar va ko'nikmalar bo'yicha mutaxassislar tayyorlash mumkin. Bu iqtisodiyotning rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Gibrid ta'limni rivojlantirish bo'yicha tavsiyalar

Gibrid ta'limni yanada samarali va qulay qilish uchun quyidagi tavsiyalarni amalga oshirish mumkin:

1. Internet va Texnik Vositalarga Kirishni Ta'minlash: Davlat va nodavlat tashkilotlar internet infratuzilmasini yaxshilash va qimmat bo'lmagan texnik vositalarni taqdim etish orqali gibril ta'limni qo'llab-quvvatlashi kerak. Bu, ayniqsa, qishloq joylarda yoki infratuzilma rivojlanmagan hududlarda yashovchi o'quvchilar uchun ahamiyatli.

2. O'qituvchilarni Qayta Tayyorlash: O'qituvchilarni zamonaviy texnologiyalar va gibril ta'lim metodologiyalari bo'yicha qayta tayyorlash kerak. Bu ularning pedagogik mahoratini oshirishni talab qiladi. O'qituvchilarga raqamli texnologiyalardan darsda samarali foydalanish bo'yicha treninglar o'tkazish va yordam berish. Bu ularga texnologiyani o'qitish amaliyotiga yaxshiroq integratsiyalash va ta'limning so'nggi tendentsiyalaridan xabardor bo'lishga yordam beradi.

3. Pedagogik Yondashuvlarni Takomillashtirish: Gibril ta'lim uchun mos pedagogik usullar va dasturlar ishlab chiqilishi kerak. Bu yondashuvlar orqali o'quvchilarning faolligini oshirish, ularning bilimlarini chuqurlashtirish va mustaqil o'rganish qobiliyatini rivojlantirish mumkin.

4. Shaxsiylashtirilgan Ta'limni Rivojlantirish: Har bir o'quvchining bilim darajasi, qiziqishlari va ehtiyojlarini hisobga olgan holda dasturlar tuzish kerak. Sun'iy intellekt yordamida o'quvchilarning progressini kuzatib borish va ularga moslashuvchan dasturlar taklif etilishi mumkin.

5. Ijtimoiy Tenglikni Ta'minlash: Gibril ta'limni barcha uchun qulay qilish uchun davlat va nodavlat tashkilotlar harakat qilishi kerak. Bu, ayniqsa, internetga kirish imkoniyati yoki texnik vositalarga ega bo'lmagan o'quvchilar uchun ahamiyatli. (Sharma, P. 2007)

6. Texnologiyalarni Kengaytirish: Virtual va kengaytirilgan realitet (VR/AR), sun'iy intellekt (AI), katta ma'lumotlar (big data) va bulutli texnologiyalar kabi zamonaviy texnologiyalarni gibril ta'limga kengroq joriy etish kerak. Bu texnologiyalar orqali o'quvchilarga interaktiv va hayotiy tajribalar taqdim etish mumkin.

7. O'quvchilarning Motivatsiyasini Oshirish: O'quvchilarning motivatsiyasini oshirish uchun o'yinlashtirish (gamification), loyihalar asosida o'rganish (project-based learning) va boshqa interaktiv usullardan foydalanish kerak. Bu usullar orqali o'quvchilarning qiziqishini uyg'otish va ularni faolroq qilish mumkin.

8. Ota-onalarni Jalb Qilish: Gibril ta'limda ota-onalarning ishtiroki muhim rol o'ynaydi. Ota-onalarni texnologiyalardan foydalanish bo'yicha o'qitish va ularni bolalarining ta'lim jarayoniga jalb qilish kerak.

9. Baholash Tizimini Takomillashtirish: Gibril ta'limda o'quvchilarning bilimni baholash an'anaviy usullardan farq qiladi. Onlayn testlar va topshiriqlarni adolatli baholash uchun yangi metodologiyalar ishlab chiqilishi kerak.

10. Global Hamkorlikni Rivojlantirish: Gibril ta'lim orqali o'quvchilarni dunyoning turli burchaklaridagi sinfdoshlari va o'qituvchilar bilan hamkorlik qilish imkoniyatini berish kerak. Bu ularning dunyoqarashini kengaytiradi va ijtimoiy ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Gibril ta'lim zamonaviy ta'lim tizimining muhim qismiga aylanib, uzoq yillar davomida rivojlanishda davom etadi. Bu yondashuv zamonaviy ta'limning eng dolzarb usullaridan biri bo'lib, an'anaviy va raqamli ta'lim usullarini uyg'unlashtirish orqali ta'lim jarayonini yanada samarali va moslashuvchan qiladi.

Biroq, gibril ta'limni muvaffaqiyatli amalga oshirish uchun texnik, pedagogik va ijtimoiy jihatdan qo'shimcha tadbirlar ko'rilishi kerak. Gibril ta'limning kelajagi insoniyatning bilim va ko'nikmalarini yangi darajaga ko'tarishga xizmat qiladi. (Tomlinson, 2013)

Gibril ta'limni rivojlantirish va uning samaradorligini oshirish bo'yicha amalga oshirilgan tadqiqotlar va tavsiyalar ta'lim sohasidagi yangi imkoniyatlar va yutuqlarni ochib beradi. Bu yondashuv orqali ta'lim tizimini yanada moslashuvchan, shaxsiylashtirilgan va samarali qilish mumkin. Gibril ta'limning kelajagi texnologiyalarning rivojlanishi, pedagogik yondashuvlarning takomillashishi va ijtimoiy-iqtisodiy omillarning o'zgarishi bilan chambarchas bog'liq. Ushbu yo'nalishda olib borilgan izlanishlar va amaliy tajribalar ta'lim sohasidagi yangi imkoniyatlar va yutuqlarni ochib beradi.

Gibrid ta'lim (blended learning) zamonaviy ta'lim tizimining eng dolzarb usullaridan biri bo'lib, an'anaviy (offline) va onlayn ta'lim usullarini uyg'unlashtirish orqali ta'lim jarayonini yanada moslashuvchan, samarali va shaxsiylashtirilgan qilish imkoniyatini beradi. Ushbu bitiruv loyiha ishida ingliz tilini gibrid ta'lim asosida o'qitishning muammolari, afzalliklari va kelajakdagi istiqbollari chuqur o'rganildi. Gibrid ta'limning ta'lim tizimidagi o'rnini, uning xorijiy tillarni o'qitishdagi integratsiyasi, pedagogik va texnologik jihatlari, shuningdek, kelajakdagi rivojlanish yo'nalishlari keng yoritildi.

Gibrid ta'lim modeli ingliz tilini o'qitishda moslashuvchanlik, interfaollik, shaxsiylashtirilgan yondashuv va resurslarning keng doiradan foydalanish kabi afzalliklarga ega. Bu model o'quvchilarga bilim olish jarayonida ko'proq mustaqillik va moslashuvchanlikni taqdim etadi, shuningdek, o'qituvchilarga har bir talabaning individual ehtiyojlariga moslashgan ta'lim dasturlarini tuzish imkoniyatini beradi. Biroq, bu modelni muvaffaqiyatli qo'llash uchun texnik imkoniyatlar, o'qituvchilarning malakasi va sifatli onlayn resurslar muhim ahamiyatga ega. Kelajakda gibrid ta'lim ingliz tilini o'qitishda asosiy usullardan biriga aylanishi va ta'lim jarayonini yanada samarali va qiziqarli qilishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Garrison, D. R., & Vaughan, N. D. *Blended learning in higher education: Framework, principles, and guidelines.* Jossey-Bass. (2008).
2. Horn, M. B., & Staker, H. *Blended: Using disruptive innovation to improve schools.* Jossey-Bass. (2015).
3. Sharma, P., & Barrett, B. *Blended learning: Using technology in and beyond the language classroom.* Macmillan Education. (2007).
4. Gruba, P., & Hinkelman, D. *Blended learning in English as a second language: A synthesis of research.* Cambridge University Press. (2012).
5. Hockly, N. *Blended learning.* ELT Journal, 72(1), 97-101. (2018).
6. Motteram, G. (Ed.). *Innovations in learning technologies for English language teaching.* British Council. (2013).
7. Sharma, P. *Blended learning.* ELT Journal, (2010).
8. Tomlinson, B., & Whittaker, C. *Blended learning in English language teaching: Course design and implementation.* British Council. (2013).
9. Graham, C. R. *Blended learning systems: Definition, current trends, and future directions.* In C. J. Bonk & C. R. Graham (Eds.), *The handbook of blended learning: Global perspectives, local designs* (pp. 3-21). Pfeiffer. (2006).
10. Osguthorpe, R. T., & Graham, C. R. *Blended learning environments: Definitions and directions.* *Quarterly Review of Distance Education*, (2003).
11. Vaughan, N. *Perspectives on blended learning in higher education.* *International Journal on E-Learning*, 6(1), (2007).